

Uzlaboti patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi: 4 priekšrocības, ko iegūs eiropieši

ES patērētāju aizsardzības noteikumu labāka piemērošana un modernizācija. @AP images/European Union-EP

ES iekšienē robežas attiecībā uz iepirkšanos praksi pamazām izzūd. Eiropiešiem ir svarīgi zināt, ka viņi var paļauties uz augstiem drošuma standartiem visiem nozīmīgās jomās.

17. aprīlī Eiropas Parlaments [apstiprināja](#) jaunus noteikumus, kuru mērķis ir apkarot negodīgu praksi, novēršot maldinošus vērtējumus tiešsaistes platformās un produktu divējādu kvalitāti.

Pārskatīšanas mērķis ir mazināt būtiskās atšķirības, kas pastāv starp ES valstīm, un risināt ar to saistītas problēmas. Jaunā vienošanās ir svarīgs solis patērētāju interesēs, lai nodrošinātu vienādas tiesības visiem ES iedzīvotājiem.

Likumdošanas projekts pastiprinās esošos pieejamos instrumentus un pasākumu arsenālu patērētāju aizsardzībai, ieviešot kolektīvu tiesisko aizsardzību un ieviešot iedarbīgākus sodus

uzņēmumiem par patērētāju tiesību pārkāpumiem

Ziņojumā iekļautas jaunas pozīcijas un jomas, attiecībā uz kurām šobrīd ES nav regulējošo tiesību aktu, īpaši tas attiecas uz vidi tiešsaistē, kā arī produktu atšķirīgās kvalitātes jautājumiem.

#1 Lielāka aizsardzība iepērkoties tiešsaistē

Veicot pirkumus tiešsaistē, pircējs jānodrošina ar skaidru informāciju par to, kas pārdod produktus vai sniedz pakalpojumus, vai pārdevējs ir uzņēmējs vai cits patērētājs, lai patērētājiem no paša sākuma ir skaidrs par piegādātāja atbildību, un kādi tiesību akti ir piemērojami šajā situācijā.

„ Uz patērētājiem orientēts jauns kurss” nodrošinās lielāku pārredzamību attiecībā uz meklēšanas rezultātiem tiešsaistes platformās. Veicot produktu vai pakalpojumu meklēšanu tiešsaistē, lietotāji būs skaidri informēti par gadījumiem, kad tirgotājs ir samaksājis par meklēšanas rezultātu.

Jaunajos noteikumos tiek paplašinātās patērētāju tiesību aizsardzība tiešsaistē, ietverot bezmaksas digitālos pakalpojumus, par kuriem patērētāji norēķinās nevis ar naudu, bet sniedz savus personas datus. Tādā pašā veidā 14 dienu laikā patērētāji var atcelt tiešsaistes līgumus par apmaksātiem digitālajiem pakalpojumiem, viņi varēs atcelt līgumus, kuru pamatā ir personas datu izmantošana. Parasti tas attiecas uz glabāšanas pakalpojumiem mākonī, sociālo mediju vai e-pasta kontiem.

Vairāk informācijas par to, ko EP darīja, lai [novērstu šķēršļus iepirkšanās procesam tiešsaistē](#) un padarītu ērtāku [mūsu dzīvi digitālajā vidē 2018. gadā](#).

#2 Kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānisma ieviešana visās ES valstīs

Ja vairākiem patērētājiem ir nodarīts kaitējums viena un tā paša piegādātāja nelikumīgās prakses rezultātā, Jaunā kursa ietvaros visās dalībvalstīs patērētāji var īstenot savas tiesības būt pārstāvētiem un pieprasīt kompensāciju. Cietušo patērētāju grupas vārdā kompensāciju var pieprasīt kvalificēta struktūra, bezpeļņas organizācija, piemēram, patērētāju tiesību aizsardzības organizācija. Noteikumi paredz iespēju patērētājiem no dažādām ES valstīm celt vienu kolektīvu prasību tiesā, izmantojot vienas pārstāvības prasības (tā saucamā pārrobežu kolektīva pārstāvība).

Jaunais kurss paredz nodrošināt visiem patērētājiem ES vienādas tiesības pieprasīt individuālu tiesisko aizsardzību, kā finansiāla kompensācija vai līguma laušana, ja tos ir skārusi negodīga komercprakse, piemēram, agresīvs vai maldinošs mārketingš. Pašlaik šī aizsardzības joma ES dalībvalstīs ievērojami atšķiras.

#3 Iedarbīgu sodu ieviešana

ES patērētāju tiesību aizsardzības institūcijām bieži vien trūkst atbilstošu iespēju, lai pārtrauktu un sodītu negodprātīgu rīcību, kura rada “masveida kaitējumu”, ietekmējot lielu skaitu patērētāju visā ES. Pašlaik soda apmērs ES dalībvalstīs ievērojami atšķiras, bieži vien šie sodi ir pārāk mazi, lai radītu jūtamu ietekmi un veidotu preventīvu iespaidu uz citiem piegādātājiem nākotnē.

„Uz patērētājiem orientēts jauns kurss” priekšlikumā paredzēts, ka valstu patērētāju tiesību aizsardzības institūcijām būs tiesības koordinētā veidā piemērot efektīvus, samērīgus un preventīvus naudas sodus.

#4 Preču duālās kvalitātes novērsšana

„Uz patērētājiem orientēta jaunā kurša” ietvaros ir paredzēts stiprināt cīņu pret negodīgo tirdzniecības praksi - vairākās ES dalībvalstīs pārdodot vienāda zīmola produktus vienādā iepakojumā, bet kuriem ievērojami atšķiras sastāvs vai īpašības. [Pētījumos](#) iegūtie dati apliecina šādas maldinošas tirdzniecības prakses esamību atsevišķās dalībvalstīs pārtikas preču nozarē, kas maldina pircēju, radot pārlicību, ka viņš iegādājas noteiktā zīmola vienādās kvalitātes produktus, bet realitātē pirkuma sastāvs vai īpašības neatbilst gaidītajam.

Turpinot Komisijas 2017. gada septembra [pamatnostādņēs](#) ietvertos pasākumus, Jaunā kurša ietvaros tiks atjaunināta Negodīgas komercprakses direktīva.

Vairāk informācijas par EP iniciatīvu [preču duālās kvalitātes novēršanai un negodīgās prakses apkarošanai](#).

Nākamie soļi

Tagad, kad par vienošanos nobalsoja Eiropas Parlaments, noteikumi formāli būs jāpastiprina ES ministru Padomei. Dalībvalstīm būs divi gadi laika noteikumu īstenošanai pēc direktīvas stāšanās spēkā.

Papildu informācija

[Paziņojums presei \(17.04.2019.\)](#)

[Procedūras dokumentācija](#)

[Eiropas Parlamenta izpētes dienas brīfings: ES patērētāju tiesību noteikumu modernizācija](#)

[Eiropas Komisijas paziņojums presei: Uz patērētājiem orientēts jauns kurss: Komisija pastiprina ES patērētāju tiesības un to īstenošanu](#)

[Seko likumdošanas procedūrai](#)